gemeente Krimpenerwaard

Agressieprotocol

Politieke ambtsdragers

Inhoud

Inleiding 3
Definities 4
Politieke ambtsdragers 4
Collega's 4
Grensoverschrijdend gedrag 4
Voorkomen van grensoverschrijdend gedrag 4
Preventieve maatregelen 4
Agressie training 4
Situaties waarin grensoverschrijdend gedrag voorkomen 4
Telefonisch 5
Vergaderingen 5
Buiten de deur en in de privésfeer 5
Stappen na grensoverschrijdend gedrag 5
1. Melden van grensoverschrijdend gedrag 5
2. Registratie van de melding 5
3. Maatregelen 6
4. Aangifte doen 6
5. Informeren 6
6. Kostenverhaal bij schade 6
7. Nazorg 6
8. Advies en ondersteuning door derden 6
Slotbepalingen 7
Bijlage 1. Sancties 8
Bijlage 2: Toelichting toegangsverboden 9

Inleiding

Voor politieke ambtsdragers is het belangrijk dat zij hun publieke taken vrij van dwang en drang kunnen uitoefenen en dat besluiten in vrijheid genomen kunnen worden. Helaas kunnen zij in hun functioneren ook geconfronteerd worden met grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag kan, bedoeld of onbedoeld, de besluitvorming oneigenlijk beïnvloeden. De gemeente Krimpenerwaard hanteert als uitgangspunt dat grensoverschrijdend gedrag niet wordt getolereerd en dat er zo nodig sancties volgen na vertoon van dergelijk gedrag.

Bij de totstandkoming van dit protocol is gebruik gemaakt van de Arbocatalogus Agressie en Geweld sector Gemeenten en het Landelijke geweldsprotocol voor burgemeesters.

Definities

Politieke ambtsdragers
Hieronder verstaan wij de bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van de gemeente. Bestuurders zijn de burgemeester en wethouders. Onder gekozen volksvertegenwoordigers verstaan wij de raadsleden. Ook al zijn commissieleden geen politieke ambtsdragers, dit protocol is evengoed op hen van toepassing.

Collega's
In dit protocol wordt geschreven over gealarmeerde collega's. Hieronder verstaan wij collega collegeleden, raadsleden, commissieleden en de medewerkers van de gemeente die werkzaam zijn in de gemeentekantoren.

Grensoverschrijdend gedrag
Voor de definitie van grensoverschrijdend gedrag sluiten wij aan bij de definitie van 'agressief gedrag', die gehanteerd wordt binnen het protocol grensoverschrijdend gedrag voor de medewerkers binnen de gemeente Krimpenerwaard:

Agressief gedrag is iedere vorm van gedrag door inwoners of collega's, dat gericht is op het veroorzaken van een gevoel van onveiligheid of het doelbewust toebrengen van schade bij politieke ambtsdragers.

Van grensoverschrijdend gedrag tegenover politieke ambtsdragers, is onder meer sprake in de volgende gevallen (niet limitatief):

- (non)-Verbale agressie (ook in sociaal media)
  Belediging, vernedering, aantasting goede naam of eer, zwart maken, treiteren en discriminatie.

- Persoonsgerichte bedreiging
  Houding, gebaar, volgen, stalken, intimidatie, bemoeilijken/onmogelijk maken of juist dwingen tot handelingen/werkzaamheden, lokaalvredebreuk, schenden, kwetsen van het schaamtegevoel, eerbaarheid, seksuele intimidatie, poging tot schoppen, slaan en verwonden.

- Fysieke agressie
  Handtastelijkheden, dreigen met een voorwerp, poging tot verwonding, meubels vernielen, objecten toegooien, het verlaten van een vertrek verhinderen, werk fysiek hinderen, duwen/trekken of grijpen, spugen, bijten of krabben, slaan/stompen of schoppen, kopstoot en verwonding.

Voorkomen van grensoverschrijdend gedrag

Preventieve maatregelen
Grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen worden door duidelijk te communiceren met de inwoner. Goede en duidelijke communicatie bereiken we onder andere door optimaal gebruik te maken van de website. Het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag is belangrijker dan het trainen van vaardigheden hoe om te gaan met agressie en geweld.

Agressie training
Politieke ambtsdragers moeten in staat zijn om de risicovolle situaties die in hun functie kunnen ontstaan, zelf te kunnen voorkomen en/of op te lossen. Daarom is het van belang dat de politieke ambtsdragers over de benodigde kennis en vaardigheden kunnen beschikken. Daartoe worden door de gemeente regelmatig trainingen aangeboden met betrekking tot het omgaan met agressie.

Situaties waarin grensoverschrijdend gedrag voorkomen
Als preventieve maatregelen niet helpen en de inwoner blijft het ongewenste gedrag voortzetten, dan is er helaas sprake van een incident. De politieke ambtsdrager, maar ook de gealarmeerde collega's, moeten professioneel en duidelijk optreden. De politieke ambtsdrager dient zoveel als mogelijk kalm en rustig te blijven en vooral niet mee te gaan in het gedrag van de agressieve inwoner. Het

benoemen van het ongewenst gedrag en het duidelijk stellen van een grens, voorkomt in de meeste gevallen dat men het agressieve gedrag doorzet.

De voorkomende situaties bij de uitoefening van de publieke taak door de politieke ambtsdragers, worden hieronder beschreven. De politieke ambtsdrager dient onderstaande situaties tot zich te nemen en dient zich ervan bewust te zijn hoe hij/zij moet reageren wanneer een incident zich voordoet.

Telefonisch

Wanneer een inwoner door middel van grof taalgebruik, discriminerende taal, eisen en dreigen iets voor elkaar probeert te krijgen, geef dan aan dat u op deze manier niet verder met de inwoner wenst te praten (grenzen stellen). Als de inwoner hier toch mee doorgaat beëindigt u het gesprek. Een telefoonverbod wordt opgelegd (zie punt 3 maatregelen) wanneer een inwoner zich telefonisch herhaaldelijk schuldig maakt aan het bovenstaande. De duur van het telefoonverbod is afhankelijk van het incident of recidive, zie bijlage 1.

Vergaderingen

Politieke ambtsdragers vergaderen zowel in het gemeentehuis als daarbuiten (bijv. overleg bedrijf, inwonersavond etc.). In een dergelijke situatie kunnen zij te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag. Bij risicovolle vergaderingen in het gemeentehuis wordt de bode van tevoren over de te verwachten risico's geïnformeerd. Tijdens openbare vergaderingen overdag en 's avonds is er altijd een bode aanwezig. De bode kan indien nodig handelend optreden. Bij te verwachten onrustige situaties (bijvoorbeeld besluitvorming over een controversieel onderwerp met veel publiek) kan ook beveiliging worden ingeschakeld. Bij risicovolle vergaderingen buiten het gemeentehuis zorgt de politieke ambtsdrager ervoor, dat hij/zij nooit alleen naar die vergadering gaat.

Buiten de deur en in de privésfeer

Helaas vindt grensoverschrijdend gedrag ook plaats buiten de deur en in de privésfeer. De politieke ambtsdragers, die buiten de deur en in de privésfeer met grensoverschrijdend gedrag te maken krijgen, hebben geen directe steun en hulp van collega's. In dergelijke situatie trekt de politieke ambtsdrager zich zoveel mogelijk terug, denkt aan zijn eigen veiligheid en neemt geen onnodige risico's. Bij fysiek geweld, het tonen van wapens en herhaaldelijk stalken waarbij de politieke ambtsdrager zich bedreigd/onveilig voelt, dient direct 112 gebeld te worden. De politieke ambtsdrager meldt het incident direct bij de gemeentesecretaris of bij de griffier (zie stap 1, melden van grensoverschrijdend gedrag).

Stappen na grensoverschrijdend gedrag

Indien een politieke ambtsdrager te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag dan wordt er gehandeld volgens onderstaande procesbeschrijving. De basisafspraak is dat de individuele bestuurder of politicus die te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag, dat altijd intern meldt en vervolgens overlegt over de te volgen handelswijze. Dit protocol is erop gericht om regie te voeren zodra sprake is van grensoverschrijdend gedrag tegen politieke ambtsdragers.

1. Melden van grensoverschrijdend gedrag

Meldt grensoverschrijdend gedrag altijd en direct intern.

- Raads- en commissieleden melden direct incidenten bij de griffier, die de burgemeester van de melding in kennis stelt.
- Wethouders melden direct incidenten bij de gemeentesecretaris, die de burgemeester van de melding in kennis stelt.
- De burgemeester meldt direct - het tegen hem gerichte grensoverschrijdende gedrag - bij de gemeentesecretaris, die de griffier en de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad daarvan in kennis stelt.

2. Registratie van de melding

Elke melding van grensoverschrijdend gedrag wordt geregistreerd.

- De gemeentesecretaris registreert een melding van de burgemeester of een wethouder.
- De griffier registreert een melding van een raadslid of commissielid.
- De registraties worden beheerd door de gemeentelijke ARBO-coördinator.

De incidenten worden geregistreerd in het gemeentelijke incidentenregistratiesysteem (GIR).

3. Maatregelen
Na iedere melding wordt samen met de melder besproken welke maatregelen tegen de veroorzaker genomen worden. Dit gebeurt aan de hand van de maatregelen en sancties, zoals genoemd in bijlage 1. De ARBO-coördinator van de gemeente is daarbij beschikbaar voor advies en ondersteuning. Eventuele maatregelen worden bij voorkeur binnen 48 uur na de melding getroffen en schriftelijk aangekondigd en opgelegd door:

- De gemeentesecretaris, indien het de burgemeester en/of een wethouder betreft.
- Griffier, indien het een raads- of commissielid betreft.

4. Aangifte doen
Grensoverschrijdend gedrag kan strafbaar zijn. Het is van groot belang dat van strafbaar gedrag zo snel mogelijk aangifte wordt gedaan. De burgemeester en/of de gemeentesecretaris, ARBO-coördinator en/of de griffier overleggen zo nodig met de melder en met de politie over de ernst van de situatie en de aangifte. Bij het doen van aangifte kiest het college of, commissie- of raadslid domicilie op het adres van de gemeente Krimpenerwaard, Dorpsplein 8, 2821 AS, Stolwijk en nooit op het privéadres. De melder kan zich bij de aangifte indien wenselijk laten bijstaan door een vertegenwoordiger van de gemeente.

5. Informeren
In geval van grensoverschrijdend gedrag wordt de gemeenteraad, de fractie of het presidium en het college per omgaande geïnformeerd. Dit gebeurt in beginsel vertrouwelijk. De burgemeester is woordvoerder naar de raad toe als het gaat om bedreiging van één of meer wethouders, raads- of commissieleden. Als de burgemeester zelf direct betrokken is, wordt in overleg met de burgemeester, met de locoburgemeester en eventueel de commissaris van de Koning de handelswijze bepaald. Communicatie en contacten met de pers worden overgelaten aan de communicatieadviseur van de griffie en de voorlichter van de gemeente.

6. Kostenverhaal bij schade
Bij geleden schade, in welke vorm dan ook, is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzaker.

7. Nazorg
Binnen één week zorgen de functionarissen bij wie de melding is gedaan voor een gesprek over de eventuele gevolgen. Er is daarbij ook aandacht voor betrokken familieleden of andere personen die voor de melder belangrijk zijn.

8. Advies en ondersteuning door derden
Wanneer een politieke ambtsdrager geconfronteerd wordt met grensoverschrijdend gedrag, dan kan hij/zij voor advies en ondersteuning ook terecht bij de “Vertrouwenslijn”, bereikbaar via telefoon-nummer: 0800 2800 200.

De Vertrouwenslijn is opgericht in opdracht van het Ministerie van BZK om bestuurders en politici bij te staan en te adviseren. De politieke ambtsdrager wordt te woord gestaan door een ervaren vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon luistert en stelt vragen om de aard van het probleem helder in kaart te brengen. De politieke ambtsdrager kan ook, mits er behoefte aan is, gebruik maken van het netwerk van de Vertrouwenslijn. Het netwerk van vakgenoten en ervaringsdeskundigen geven praktische adviezen op het gebied van ‘damage control’, positionering, strategie en coaching.

Er kan ook voor gekozen worden om een begeleidingstraject te volgen, dit traject kan zeer uitlopend zijn. Vakgenoten en ervaringsdeskundigen luisteren niet alleen naar het verhaal maar geven ook praktische tips bijvoorbeeld ten aanzien van de volgende vragen:

- vertelt betrokkene het thuis wel of niet;
- vertelt betrokkene het aan collega's;
- wat zijn de gevolgen hiervan?

Slotbepalingen

Dit protocol wordt aangehaald als het *'Agressieprotocol politieke ambtsdragers 2017'* en treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Krimpenerwaard d.d.

de griffier,	de voorzitter,
drs. K.E. Driehuijs.	mr. R.S. Cazemier.

Bijlage 1. Sancties

HOOFDGROEP	SPECIFIEKE AGRESSIEDAAD	SANCTIES	RECIDIVE
I (non-) Verbale agressie	- Vernederen - Smaad - Treiteren	- Mondeling waarschuwen - Ordegesprek (optioneel) - Waarschuwingsbrief (optioneel)	- Minimaal Toegangsverbod en dienstverlenings-maatregel overwegen, verplicht aangifte doen.
	- Discrimineren - Seksuele intimidatie	- Ordegesprek - Waarschuwingsbrief verplicht aangifte doen	
II Persoons-gerichte bedreiging	- Dreigen door houding, gebaar, of andersoortig gedrag - Bemoeilijken, onmogelijk maken of juist dwingen - Schennis der eerbaarheid	- Ordegesprek - Waarschuwingsbrief - toegangsverbod I, - telefoonverbod (Optioneel) - In ieder geval mutatie in dagregister op laten nemen.	- Minimaal Toegangsverbod II - en dienstverlenings-maatregel. Verplicht aangifte doen.
	- Stalken - Chantage / manipulatie	- Ordegesprek - Waarschuwingsbrief - toegangsverbod I t/m IV (afhankelijk van de ernst), - telefoonverbod en verplicht aangifte doen.	- Minimaal toegangsverbod III - Telefoonverbod - vervolg verplicht aangifte doen - en dienstverlenings-maatregel.
III Fysieke agressie	- Mishandeling - Verwonden, pijn veroorzaken - Aanranden - Beetpakken, duwen, trekken, slaan, gericht gooien, spugen	- Ordegesprek - Waarschuwingsbrief - toegangsverbod II t/m IV (afhankelijk van de ernst) - telefoonverbod - en verplicht aangifte doen.	- Minimaal toegangsverbod III - Telefoonverbod - vervolg verplicht aangifte doen - en dienstverlenings-maatregel
	- Wapen gebruiken - Vernielen	- Ordegesprek waarschuwingsbrief toegangsverbod I en - Aangifte verplicht	

Bijlage 2: Toelichting toegangsverboden

Elk toegangsverbod dient schriftelijk te worden aangekondigd. Afhankelijk van de ernst van het incident kunnen vier soorten toegangsverboden worden opgelegd:

1. Toegangsverbod I : de inwoner moet een verzoek indienen om het gebouw te mogen betreden, de actie ligt bij de inwoner;
2. Toegangsverbod II: de inwoner mag alleen op uitnodiging het gebouw betreden, communicatie vindt schriftelijk plaats, een telefoonverbod kan in overweging genomen worden;
3. Toegangsverbod III: de inwoner mag het pand in zijn geheel niet betreden, tevens is er een telefoonverbod en aanpassing van de dienstverlening (mogelijkheid tot verminderen van de uitkering);
4. Toegangsverbod IV: de inwoner krijgt een verbod voor elk gemeentelijk gebouw, telefoonverbod en staken van dienstverlening.